

خودا چوڼ دونيای بهدی هیئا

(په یدابوون ۱)

له وانه یماندا خویندمانه وه پیغه مبه رانی خودا چپیان نووسیوه دهر باره ی شهیتان و فریشته کان. زانیمان که خودا له سهره تادا ملیونه ها پوچی دروست کرد و ناوی لییان نابوو (فریشته کان). له ناو ئه و فریشته تاندا، یه کیان له هه موویان زیره ک تر و جوانتر بوو، ئه وهش ناوی لوسیفر بوو. به لام پوژیک لوسیفر شکومه ندی خوئی کرد له ناو دلئی خوئی و ناما قولی کرد به رامبه ر به خودا و ده یویست جیگای خودا بگریت. هه روه ها چهنده ها فریشته ی تریش به دواي لوسیفر که وتن له گونا هه که ی. بویه خودا، که هه رگیز له وانه نابووری که دژی راده و وستن و یاخی دهن، لوسیفر و فریشته خراپه کاره کانی له جزوری پیروزی خوئی دهر کرد. ناوی لوسیفریش گورا بؤ شهیتان (به مانای دژ وه ست). له پاش ئه وه ی خودا شهیتان و فریشته کانی دهر کرد، ناگری دوزه خی بویان دروست کرد که هه رگیز ناکورثیته وه. پوژیک له پوژان خودا شهیتان و هه موو ئه وانه ی شوینی ده که ون فری دده اته ناو ئه و ناگره وه. به لام شهیتان هیشتا نه خراوه ته ناو دوزه خه وه، هیشتا له جیهان دایه و ده گهری بؤ ئه وه ی خه لک هه لخه له تنی، بؤ ئه وه ی ئه وانیش له ناو به ری.

ئهمه وانه ی چواره مه له نووسینه کانی پیغه مبه ران. له یه که م په رتوکی ته ورات، به ناوی په یدابوون و له به شی یه که م، وا له و دوو نایه تی یه که م دا، نووسراوی پیروز ده فهرموی: له سهره تادا خودا ئاسمان و زهوی بهدی هیئا. زهویش بی شیوه و هیچی تیئا نه بوو، تاریکیش له سهره پووی قولایه کان بوو. پوچی خوداش له سهره پووی ئاوه کان ده جوولایه وه. (په یدابوون ۱: ۱، ۲)

له سهره تادا، کاتی خودا یه که م جار ئاسمان و زهوی دروست کرد، هیچ شتی که نه ده ئیا له سهره زهوی. هه موو شتی که بی شیوه و تاریک بوو. ته نیا شهیتان و فریشته کانی لیره بوون. به لام خودا پلانی و ابوو که مروّف دروست بکات، که توانای ناسینی خودای هه بی و خوشی بویت و به گوئی بکات تا هه تا. به لام پیش ئه وه ی خودا مروّف دروست بکات پلانی و ابوو که جیهانیکی جوانی بؤ دروست بکات که بتوانی له خوشیکی راسته قینه تیایدا بژیت. ئه مروّفش، ده زانین چوڼ خودا جیهانی دروست کرد و ئاماده ی کرد بؤ ئه و مروّفایه تیبه ی که پلانی دانا بوو دروستی بکات.

نووسراوه پیروزه کان چی ده فهرمویت دهر باره ی چوڼیته تی دروست کردنی خودا بؤ جیهان؟ ده فهرمویت: خودا وه ند له شهش پوژدا ئاسمان و زهوی و دهریا و هه موو ئه و شتانه ی تیایه تی دروست کرد. (ده رچوون ۲۰: ۱۱) ئیستا با ته ماشای به شی یه که می ته ورات بکه یین بؤ ئه وه ی بزانی خودا چی دروست کرد له و شهش پوژده دا.

به نسبه ت یه که م پوژ، ته ورات ده فهرموی: خودا فهرموی: (با پووناکي بییت). جا پووناکي بوو. خوداش بینی که پووناکيیه که باش بوو. جا خودا پووناکيیه که ی له تاریکی جیا کرده وه. خودا پووناکيیه که ی ناو نا (پوژ) و تاریکیه که ی ناو نا (شه و). جا ئیواره بوو، بوو به به یانی، ئهمه پوژی یه که م بوو. (په یدابوون ۱: ۲-۵)

بویه، له یه که م پوژ خودا فهرمانی دا، (با پووناکي بییت). خودا فهرمانی به زهوی دا که وه ک توپیکی مه زن وایه له ئاسماندا، یه ک جار له ماوه ی (۲۴) بیست و چوار کاتژمیردا به دهری خوئی بسوپیته وه. بویه نزیکه ی (۱۲) دوازه کاتژمیر پووناکي پوژمان هه یه و دوازه کاتژمیر شه ومان هه یه. خودا چ شتیکی مه زنی کرد له یه که م پوژ، جیا کردنه وه ی پووناکي له تاریکی!

دهر باره ی دووم پوژ، ته ورات ده فهرموی: خودا فهرموی: (با بوشاییه که له نیوان ئاوه کاندای بییت، بؤ جیا بوونه وه ی ئاوه له ئاوه). خودا بوشاییه که ی دروست کرد و ئاوه که ی ژیر بوشاییه که ی له ئاوه که ی سهر بوشاییه که ی جیا کرده وه. جا وا بوو. خودا بوشاییه که ی ناو نا (ئاسمان). جا ئیواره بوو، بوو به به یانی، ئهمه پوژی دووم بوو. (په یدابوون ۱: ۶-۸)

له پوژی دوهمدا خودا ئاسمانی چواردهورهی زهوی دروست کرد که ئیمه پئی دهلین بهرگه ههوا. بهرگه ههوا ئهوا ئاسمانهیه که چواردهورهی دونیای گرتوه و ههوا ی ههناسهمان له خو دهگری. ههرا ئهوا بهرگه ههوایه که دهمان پاریزی له گهرمی تیشکی پوژ و زور شتی خرابی تر. بهبی ئهوا ئاسمانه تایبهته که خودا دروستی کردوه له دوهم پوژدا، مرؤف نهیده توانی له سه زهوی بژیته.

له پوژی سییه، خودا زهرا و وشکانی و سهوزایی دروست کرد: **خودا فهرمووی: (با ئاوهکانی ژیر ئاسمان له یهک شوین کۆ بینهوه و وشکایی دهریکهویت). جا وا بوو. خودا وشکاییه که ی ناو نا (زهوی). ئاوه کۆبووه که شی ناو نا (دهریا). خودا ش بیینی که ئه مه باش بوو. ئینجا خودا فهرمووی: (با زهوی سهوزایی بدات: پروهکی توودار و له سه زهوی داری بهردار، ئه وهی تووکه ی له ناو خوئیته، له جوژی خوئی). جا وا بوو ... جا ئیواره بوو، بوو به بهیانی، ئه مه پوژی سییه بوو.) (پهیدابون ۱: ۹-۱۱، ۱۳)**

بویه، له سییه پوژدا، خودا که مهزنتین نه خشه کیشه، زهراکان و روپارهکان، له گهله ههزاره ها جوړ له دار و دهرختی دروست کرد، ههریکه له وانه به جوژی میوه و توی خوئی. چ جوړه خواردنی به تمان که خودا دروستی کردون وه: شووتی، موز، تری، کالهک، ته ماته، ناروو، گیزه، برنج، پاقله و ههزاره ها جوژی خوارده مهنی تر! خودا فهرمووی، دهراره ی هه مو ئهوا شتانه ی که دروستی کردون (باشن!) هه مو شتی که خودا دروستی بکات یان بیکات باشه، سه رسوپهینهر و ته واوه! تا ئیستا ده بیین که یه ک شت هه یه خودا ناتوانی بیکات. خودا ناتوانی شتی خراب بکات، له بهر ئه وهی خودا باشه!

رهنگه تو بپرسیت، (ئه گهر خودا باشه، بوچی جیهان پره له خرابه و نه هه مته ی؟ بوچی کیلگه که م ئه مسال به روپومی باش نه بو؟ بوچی منداله که م نه خو شه؟ ئه گهر خودا باشه، بوچی خرابه کاری له مرؤفه وه دیت؟) له راستیدا، ئه مانه پرسیری گرنگن، و نووسراوه پیروژهکان وه لامي چاکیان پییه که له وانهکانی داها تودا ده خوینین. به لام بو ئیستا، با ئه م راستیه له بیرمان بپاریزین: خودا باشه، دهرئه نجامی ئه وه ش، هه مو شتی که خودا دروستی کردوه باشه.

با بو چهن خوله کی که ورد بینه وه له چاکی خودا. ههرا ئه وه نده مان خویندمانه وه خودا چؤن دار و درهختی دروست کرد له سییه پوژدا. ئایا ده زانی بوچی خودا دار و دهرختی دروست کردوه به میوه کانیه وه؟ ئایا خودا پیوستی پییان هه یه؟ ئایا ئهوا داره پر له میوه خو شانیه ی بو برسیه ته ی خوئی دروست کردوه؟ نه خیر! خودای دروستکار هه رگیز برسی نابی و پیوستی به هیچ نییه! باشه، بوچی خودا دار و درهختی دروست کردوه؟ نووسراوه پیروژهکان پیمان نیشان ده دات که خودا، به چاکی خوئی هه مو شتیکی بو مرؤف دروست کردوه، که له پلانی دابوو له پوژی شه شه م دروستی بکات.

ئایا چاکه ی خودا ده ناسیه وه؟ ده توانی تامی خو شی شو تیه ی که ی، یان بوئی گولیکی خو ش بکه ی و چاکی خودا نه ناسی؟ ده توانی داریک بیینی و سوپاسی خودا نه که ی که بو تو دروستی کردوه؟ به بی دار و درهخت ژیان زور سامناک ده بوو! هیچ سووته مهنی نه ده بوو بو ئه وهی خواردن دروست بکه ی، یان ته خته بو ئه وهی به له م و خانووی پی دروست بکه ی. سیبه ریش نابوو بو حه سانه ومان له گهرمی هه تاوی خو ردا، یان گه لاکانی بو دهرمان و چا دروست کردن. به بی دار و درهخت، ژیان مه حال ده بوو. داریش که خودا دروستی کردوه یه کی که له هه زاره ها شتی باش که خودا دروستی کردوه بو خو شی ئیمه. خودا ده یه وی چاکی ئهوا بناسین. ئه وه ئه وه یه که پیغه مبه ر داود نووسیویه ته ی له زه بووره کان: **تامی بکه ن و بیین خودا وه ند چاکه! (زه بووره کان ۸: ۲۴)**

له پوژی چوارهم، خودا فهرمووی: **(با له بو شایی ئاسماندا پرووناکییه کان هه بن بو جیا کردنه وه ی پوژ له شه، ههروه ها بو نیشانه کان و بو وه زه کان و بو پوژه کان و ساله کان.) (پهیدابون ۱: ۱۴)** خودا ته نها فهرمانی دا، خو ر و مانگ و ئه ستیره کان په یدابون له ئاسماندا. خودا ووشه ییکی تری فهرمو و زهوی دهستی به سوپان کرد به دهری خو ردا. جاریکی تریش فهرمووی و مانگ دهستی به سوپان کرد به چواردهوره ی زه ویدا.

باشه، خودا چی به کار هیئا بو ټو هی و هه موو شته دروست بکات له جیهان؟ نووسراوی پیروژ چی ده فہرموی؟ ده فہرمویت: به باوہر ټیڈه گهین که گہردوون به وشہی خودا به دہیہیټراوہ، تہ نانت ټوہی دہیہینین له بینراو نہ ہاتوټہ کاہوہ. (عبرانیہ کان ۱۱: ۳) له سہرہ تادا، وشہ کہ بوو، وشہ کہ له لای خودا بوو، وشہ کہ ش خودا بوو. ټو له سہرہ تاوہ له لای خودا بوو. هہ موو شټیک بهو به دہیہاتوہ، بی ټو ہیچ شټیک به دی نہ ہاتوہ له وانہی که به دہیہاتوون. (یوحنا ۱: ۳-۱)

تائیسټا خویندمانوہ که خودا له پوژی یه که م به ئاسانی قسہی کرد و فہرموی، (با پووناکي بیټ) جا پووناکي بوو. له پوژی دوہمدا خودا فہرموی، (با بوشایي بیټ) جا بوشایي بوو. له پوژی سیټیم دا دووبارہ خودا قسہی کرد و ہرچی فہرمو دروست بوو، و ئابو جوړہ. بویہ، خودا چی به کار هیئا بو دروستکردنی ټو هہ موو شټی له جیهاندا هہیہ؟ خودا له وشہی خوژی زیاتر ہچی تری به کار نہ هیئا! تہنہا قسہی کرد، و ہرچی فہرمو ہاتہ بوونہوہ. خودا هہ موو شټیکی به وشہی خوژی دروست کرد. نووسراوی پیروژ پیمان دلټیت که خودا نہک تہنہا هہ موو شټیکی به وشہی خوژی دروست کرد، به لکو هہ موو شټیکیش به وشہ به ہیزہ کہی خوژی راگرتوہ. ہر به وشہ به ہیزہ کہی خودایہ که مانگ و ټسټیرہ کان له ئاسماندا له جیگای دیاریکراوی خویندا دہمینټوہ. ہر به فہرمانی خودایہ هہ موو پوژ خوژ ہلڈی و ئاوا دہبیټ له کاتی دیاریکراوی خویدا. تہنہا بیر له وہ بکوہ ژیانمان چہ ناخوژ دہبو ټو گہر نہ مانزانیاہ سبہی خوژ ہلڈیت یان نا! نووسراوہ پیروژہ کان دہ فہرموی: خودا دل؁سوزہ. (۱ کورنوس ۱: ۹) دہتوانی پشټی پی بہ سټری. ہرگیز له بہ لټینی خوژی پہ شیمان نابیتہوہ. خودا ہرگیز ناگوری، وشہی خودا وند تاهہ تايہ دہمیټیت. (۱ پټروس ۱: ۲۵)

له پوژی پینجہم دا، خودا ہزارہا و ہزارہا جوړ له ماسی و بالندہی دروست کرد. نووسراوہ پیروژہ کان دہ فہرموی: ئینجا خودا فہرموی: (با ټاوہ کان پر بین له ټاپوہری بوونہوہری زیندو، با بالندہش له بوشایي ئاسماندا به سہر زویدا بفړیت). ئیتر خودا بوونہوہرہ مہزنہ کانی دہریای بہ دی هیئا، له گہل هہ موو بالندہیہ کی بالداریش به پیی جوړہ کہی. خوداش بینی ټمہ باش بوو. خودا بہرہ کہ تداری کردن و فہرموی: (بہر دار بن و زور بن و ټاوی دہریاکان پر بکہن، با بالندہ کانیس له سہر زوہی زور بین.) جا ئیوارہ بوو، بوو به بہیانی، ټمہ پوژی پینجہم بوو. (پہیدابوون ۱: ۲۰-۲۳)

بہنسبت پوژی شہ شہم، تہورات پیمان دلټیت که خودا ئارټلی و مرو؁ف دروست کرد. له وانہی داہاتووا، بہ ووردی دہ پوانینہ نووسراوہ پیروژہ کان بو ټوہی بزانی چی دہ فہرمویت دہربارہی خودا چوڼ یه که م مرو؁فی دروست کرد و بوچی دروستی کرد.

لہنا ټمہ وانہ کہ، له چاکہ کاری خودا ووردبوینہوہ. خویندمانوہ، پیغہ مہبری خودا داود نووسیویہ تی و دلټی: تامی بکہن و ببینن خودا وند چاکہ! ئایا بہ راستی تامی چاکہ کاری خودات کردوہ؟ هہ موو پوژ دہبیټ چہ ندہا جوړی جیاوازی خواردن که خودا بوامنی دابین کردوہ تام بکہین و بیخوین، بہ لام ئایا بہ راستی چاکہ کاری خودامان دہناسین و تاممان کردوہ؟ ټو گہر بہ راستی دہتہوی تامی چاکہ کاری خودا بکہی دہبیټ بخویندہوہ و باوہر به وشہی خودا بیټی. نووسراوی پیروژ دہ فہرموی: مرو؁ف تہنہا به نان ناؤیټ، بہ لکو به ہہر وشہیہک کہ له دہمی خودا و دہرہ چیت. (مہتا ۴: ۴) له وانہی داہاتووماندا، دہبینین کہ مرو؁ف تہنہا له ش نییہ، بہ لکو خواوہنی گیانیسہ. گیانیسہمان دہبیټ له وشہ کانی خودا خوړاک و ہریگری. وشہی خودا باش و بی بہراورد کردن سہرسورہیټنہرہ، بہ لام دہبیټ برسی بین بوی. ئایا گیانی تو برسی ناسینی خودا وشہ تاهہ تاتیہ کانیہ تی بہ قہد برسی بوونی گہدہت بو خواردن؟ ټو گہر بہم شیوہیہ برسی وشہی خودای، ټو راستیہ دہناسی کہ دہتوانی ئاشټیټیکی بی پایانت پی بہ خشی لہ گہل خودا ئالیردا لہ سہر زوہی، و میراتیکی ہمیشہ یی له بہہ شت! دہزانی کہ ټمہ راستہ، لہ بہر ټوہی خودا خوژی ټو پیمانہ دہدات، کاتی دہ فہرموی: (خوژگہ دہخوارزی بہ برسی و تینوہ کان بو راستو دروستی، چونکہ تیر دہ کریټن.) ئامین. (مہتا ۵: ۶)

وانہی داہاتو کہ باسی ټوہ دہ کہین چوڼ خودا یه که م مرو؁فی دروست کرد. لہ و ہش گرنگتر، بوچی دروستی کرد!

خودا به ره که تی خوی به سهرتودا ببارینی و هرگیز بانگه وازه سهرسور هیئنه ره که یت له یاد نه چیت که ده فهرموی: تامی بکه ن و ببین

خودا وهند چاکه! (زه بووره کان ۳۴: ۸)

گرنګترین پرسپاره کان بو ئه م وانه یه:

۱. نووسراوه پیرۆزه کان چی ده فهرمویت دهرباره ی چؤنیه تی درووستکردنی خودا بو جیهان؟
۲. ئایا ده زانی بوچی خودا دار و درختی درووست کردوه به میوه کانیه وه؟ ئایا خودا پیویستی پیمان هه یه؟ ئایا ئه و داره پر له میوه خو شانیه ی بو برسپیه تی خوی درووست کردوه؟
۳. بوچی خودا دار و دره ختی درووست کردوه؟
۴. ئایا چاکه ی خودا دهناسپیه وه؟ ده توانی تامی خو شی شووتیه ک بکه ی، یان بو نی گولیک ی خو ش بکه ی و چاکه ی خودا نه ناسی؟ ده توانی داریک ببینی و سوپاسی خودا نه که ی که بو تو درووستی کردوه؟
۵. خودا چی به کار هیئا بو ئه وه ی ئه و هه موو شته درووست بکات له جیهان؟ نووسراوی پیرۆز چی ده فهرموی؟
۶. هه موو پۆژ ده بیئت چه نده ها جو ری جیاوازی خو اردن که خودا بو مانی دابین کردوه تام بکه ی ن و بیخو ی ن، به لام ئایا به راستی چاکه کاری خودامان دهناسپین و تاممان کردوه؟
۷. ئایا گیانی تو برسی ناسینی خودا ووشه تا هه تاتییه کانیه تی به قه د برسی بوونی گه ده ت بو خو اردن؟

پښتو ژبې او دروستی:

وهزی خویننده وه ی کتابی پیرۆز (۲۰۱۶)

Old Testament, Sorani (Draft), International Bible Society, 2005, 2009, 2011; Psalms, Biblica, 2013

Kurdish New Testament, International Bible Society, 1998; Biblica, 2011

ئهم خویننده وه له {The Way of Righteousness by Paul Bramson, 1998} به خه ش کراوه ته.